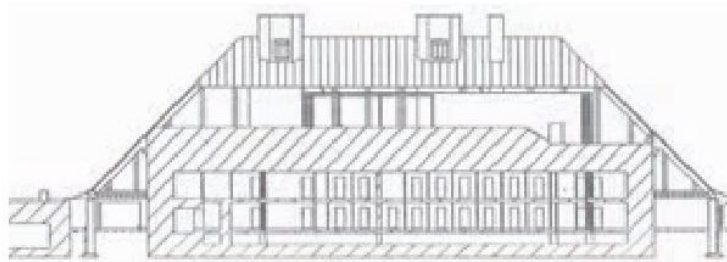

Prinses Julianakazerne wordt Julia's Park maar toekomst naastgelegen bunker ongewis

De bunker van Seyss-Inquart en naastgelegen Prinses Julianakazerne op de grens van Wassenaar en Den Haag, vormen beiden een fysieke herinnering aan een inktzwarte periode uit de Nederlandse geschiedenis. De toekomst van kazerne is na jarenlang gesteggel, verzekerd. Op dit moment wordt het complex omgebouwd tot het luxe wooncomplex Julia's Park. Over wat er met de bunker van Rijkscommissaris Seyss-Inquart moet gaan gebeuren is nog veel onduidelijk. Het Rijksvastgoedbedrijf wil ervan af en het geheel verkopen. Het debat over het bijzondere bouwwerk is op voorhand opnieuw opgelaaid.

Doorsnede van de bunker van Seyss-Inquart aan de Van Brienenlaan. Collectie Ruud Pols, www.Bunkerarchie.nl.

Door Jos Knijnenburg

Wie over het verlengde van de Wassenaarseweg tussen Wassenaar en Den Haag fietst of wandelt valt het onmiddellijk op. Een groot deel van de Prinses Julianakazerne, na de bevrijding lange tijd hoofdkwartier van de Koninklijke Landmacht, staat in de steigers. Jarenlang werd het leegstaande complex bewoond door anti-krakers, maar afgelopen september stond de poort voor één dag open. Met reden, want er werd een Open Dag gehouden door de initiatiefnemers van Julia's Park. Een wooncomplex met appartementen, herenhuizen, penthouses, een loft en een residentie. De ombouw van de kazerne is inmiddels in volle gang. Jarenlang is er in het Haagse gepraat over de toekomst van de kazerne, waarbij de bewoners van het aangrenzende Benoordenhout zich niet onbetuigd lieten.

Opvallend was, dat tijdens het debat over de toekomst van de kazerne er nauwelijks aandacht was voor de duistere kant van het in 1943 gereedgekomen gebouw. Dat was immers bestemd voor een onderdeel van de Ordnungspolizei. Een organisatie die viel onder de verantwoordelijkheid van de beruchte SS-topman Heinrich Himmler en onder andere werd ingezet bij het uitvoeren van razzia's, het bewaken van Jodentransporten en de

arrestatie van verzetslieden. De nabijgelegen bunker werd gebouwd als schuilkelder voor de door Adolf Hitler benoemde Rijkscommissaris Arthur Seyss-Inquart, tijdens de bezetting de hoogste machthebber in Nederland. Een gegeven dat het geheel een zeer beladen historische lading geeft en dat begin juni als een rode draad liep door een artikel in dagblad Trouw, dat de verkoopplannen openbaar maakte.

De bunker van Seyss-Inquart, feitelijk een betonnen schoenendoos met een dak van vier meter dik vormd als boerderij met een enorm pannendak, is al veel vaker punt van discussie geweest. De Wijkvereniging Benoordenhout deed in 2011 een oproep er een monument van te maken. In 2015 pleitten de gezamenlijke VVD-fracties in Den Haag en Wassenaar voor een gezamenlijke verkoopstrategie van bunker en kazerne. De bunker is nog altijd hermetisch gesloten, maar op You Tube circuleert een filmpje waarin de Wassenaarse bunkerexpert Cees Neisingh het spannende interieur laat zien. Aan de buitenzijde is voor iedereen zichtbaar dat de hemelwaterafvoer half naar beneden is gekomen en dat het pannendak stormschade vertoont. Zelfs bunkers hebben niet het eeuwige leven.